

Unviern l'entschatta matg

La fin d'avrel ei igl unviern turnaus en Svizra. E quella gada buca mo cun ina fuera neiv, na, cun ina massada neiv! Aschia che la cuntrada vesa ora sco quei ch'ella havess da veser ora il schaner. Pégnis curclai cun neiv, ils cuolms che seprentan cun ina massada neiv e las plauncas che tarlischan tut alvas.»

FOTO S. GIGER

Dispütta per ünguotta

DA MICHAELA SUTTER

■ **Nossa magistra da rumauntsch ans ho preschanto l'acziun da la Giuru cun quists texts cha nus scoulers/scouleras pudains publicher. E per me d'era magari svelter cler cha vuless publicher qualchosa, ma na perche cha vuless cha qualchuna po ler che cha d'he da dir. Na, eau vuless sustgnair quist'acziun e nos rumauntsch.** Sur da quel tema cha vuless disuorrier, u meglder dit scriver, vais già tuots udieu: la regla dals vstieus in scoula. Quist tema es per me pel mumaint güsta fich actual.

Eau am dumand che sen cha stuess avair? Que do dispütts per ünguotta culs magisters ed a la fin guadagnani be perche cha sun magisters. Lur unics argumaints sun: que sto uschè in nossas reglas e que distrüa. Ma l'argumaint cha chotschas e t-shirts cuorts d'esser distrer qualchün es be per part vair. Ed eir scha füss uschè nun es que üngün argumaint relevant, perche cha's po gnir distrat da tuot. Eir las chapütschas e'ls «cäppi» sun üna guerra sainza fin. Lo do que ün cunfin cler per me, intaunt cha's vezza ils ögls nu's dess scumander quello. Perche? Fich cler. Üna chapütscha u ün «cäppi» tuochan tar tieu

style, e tieu style es üna part da tia persunalited. Eau se cha be pochs pensan scu eau, ma listess suni adüna darcho stutta che argumaints cha od. Tschertüns dischan cha que nu saja üngüna maniera da lascher sül cho la chapütscha ed oters dischan simplamaing cha hegian imprains uschè e cha alura as stu eir fer uschè. L'unic argumaint cha incleg fich bain es, inua es alura il cunfin? Que es üna dumanda difficila e que es vaira cha druvains reglas in nos minchadi. Ma eau füss per üna diminuiziun da las reglas dals vstieus. Che cha savains tuots, fer inandret per minchün nu's po na.

Declaraziun d'amur 2017

DAD ALINA MÜLLER

■ **True Detective, House of Cards, Homeland, Grey's Anatomy, Game of Thrones, 13 Reasons Why, etcetera, etcetera, etcetera. Probabel as pudessa implir üna pruna Quotidianas be cun tittels da serias chi sun cumparüdas i'ls ultims ons.** Ün boom schnuaivel. Ma che mâ sun serias insomma? Serias sun istorgias lunghischmas chi vegnan preschantadas als spectaturs in purziuns da plus-minus ün'ura. Ed uschè as tira quai lura sur plüssas episodas, la quantita da las qualas as disferenzchescha fich tuot tenor che seria chi's guarda. I dà da quella sco «Gute Zeiten, schlechte Zeiten» chi vegnan emissas daspö üna mezza eternità (voul dir daspö il 1992) da lüendeschi fin venderdi sün ün emettur privat germanais. Dimena esa be logic cha «Gute Zeiten, schlechte Zeiten» quinta hozindi totalmaing fingiä raduond 6000 episodas. OTRAS serias sco per exaimpel «True Detective» han 16 episodas. Bleras istorgias vegnan quintadas cun grond talent per plazzar üna dosa da tensiun ideala per chi nu's perda il buonder. Eu nu'm cugnusch insè oura zuond bain in quel metier, voul dir eu n'ha vis duos, trais serias e nu less pretender ch'eu n'haja inclet

tuot inter ed intrat. Ma eu stögl confesar ch'eu n'ha eir già passantà l'üna o l'otra not davant meis laptop per savair co chi va inavant e n'ha guardà ün'episoda davo tschella. Ed eu nu sun ingüna rarità in meis contuorn. Perquai cha, sco bleras otras robas eir, tuot las episodas da las serias plü veglias sun quasi adüna disponiblas schi's ha access a l'internet. Però per tuot quels chi han uossa cret ch'eu fetscha üna declaraziun d'amur a las serias: nop.

Dimpersè: Daspö üna pezza observa a regard serias ün nouv fenomen. Üna pruna pèrins in meis contuorn cumainzan a verer üna nouva seria insembel. Lura as impromettna d'ürant üna fasa romantica da supprimer lur bsögn intern da savair che chi capita illa prosma episoda e da verer adüna be insembel la segua. Abstinenz 2017, per uschè dir.

In ün temp chi spordscha adüna, d'apertuot tuot quai chi's less güsta avair esa mettain propcha ün act chi demuossa üna gronda voluntà da's dostar da gnir surmanats. O forsa esa simplamaing eir be ün pa «gugus e pseudoromantic»? Ed eir quia darcheu la resposta simpla chi va bod adüna e chi'd es in fuond tuot buna: viver e lascher viver, cun o sainza Netflix ed abstinenza da serias.

Viver e lascher viver, cun o sainza Netflix ed abstinenza da serias.

FOTO A. MÜLLER

Il cuolm da Giena

La
plievgia
croda

&

Ti
das
suosta

Mo
jeu
cuorel

Cuorel
naven

&

Ti
lais
cuorer
mei

Aschia
che
jeu
tuornel

Carin Caduff

FOTO C. CADUFF

Plaun

El ha purtau rosas a casa,
rosas cotschnas sin meisa
plaunet pendan lur tgaus
plaunet plaunet mieran ellas

Piteschan senza ragischs
endiran fom senza tratsch
e seit senza plievgia bletscha
Gleiti ein era lur fegls secs.

Tut ei schetg, senz'aua surviva
nuot regorda pli
vid la prada sulegliva
nua ch'ellas carschevan

Ina mort premadira
silla prada sut il vitg
nua ch'el ha tagliau
in liug nunemblidau.

Uolf Candrian